herpy

SLANGER

African Brown House Snake

Boaedon fuliginosus

Boaedon fuliginosus er en lille, slank og natlig kvælerslange fra Vestafrikas savanner, hvor den ofte lever tæt på menneskers huse og æder alt fra firben til gnavere. Dyrene i handlen er hårdføre og bliver som regel rolige som voksne, men de har en meget ivrig fodringsrefleks og er dygtige flugtkunstnere.

Familie: Lamprophiidae Tidligere navn: *Lamprophis fuliginosus*

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**60-120 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**10-20 år**
Aktiv	**Nat**
Levevis	**Jordboende**
Biotop	**Savanne**
Sværhedsgrad	**Begynder**

PASNING

Min. terrarie	**90 × 45 × 40 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**24-28 °C**
Hotspot	**30-32 °C**
Temperatur, nat	**20-24 °C**
Luftfugtighed	**40-60 %**
Vand	**Vandskål**
UVB	**Valgfri**
Kost	**Hvirveldyr**
Holdes	**Enkeltvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kuldstørrelse	**5-16 æg**
Kuld pr. år	**1-4**
Inkubation	**55-65 dage** ved 29-30 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Ikke omfattet**
EU-bilag	**Ikke omfattet**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Arten er ikke opført på CITES-listerne eller i bilagene til EU's forordning 338/97, står ikke på EU's liste over invasive arter og er ikke omfattet af forbudslisten for slanger i BEK nr. 1261 af 17.11.2015. Der gælder kun dyrevelfærdslovens almindelige krav. Dyrevelfærd hører under Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV).

Om arten

Boaedon fuliginosus er en slank, glatskællet slange med et ovalt hoved, store øjne med lodrette pupiller og en kropsfarve, der varierer fra lysebrun over oliven til næsten sort. Langs hver side af hovedet løber der som regel en lys stribe fra snuden mod mundvigen. Nogle individer har striber, pletter eller et rødligt eller orangefarvet skær. Farven kan ændre sig i løbet af livet, fx fra sort mod oliven. Hunnerne bliver 90-120 cm og vejer sjældent over 300 g. Hannerne bliver 60-75 cm og vejer sjældent over 150 g, og deres hale er længere end hunnernes, hvilket kan ses allerede hos nyklækkede unger.

Slægten *Boaedon* blev i lang tid regnet med til *Lamprophis*, og ældre litteratur bruger stadig navnet *Lamprophis fuliginosus*. Siden 2010 er slægten genindført. Samtidig er den gamle, vidt udbredte *B. fuliginosus* delt op i flere arter: *B. fuliginosus* i snæver forstand er begrænset til Vestafrika, mens bestandene i det sydlige og sydøstlige Afrika i dag henføres til *B. capensis*, og andre bestande hører til arter som *B. lineatus*, *B. olivaceus*, *B. angolensis* og *B. perisilvestris*. Mange dyr i hobbyen sælges stadig som *B. fuliginosus*, men stammer fra bestande, der i dag regnes for *B. capensis*, og linjerne er ofte ikke dokumenteret. Pasningen er i praksis den samme for hele gruppen, og tallene her gælder *Boaedon* fra savanne og kulturlandskab.

Arten er harmløs for mennesker. Unger kan være hurtige og bidske, og tænderne er lange, så et bid kan give små, blødende ridser. Voksne bliver som regel rolige i hånden. Der findes mange avlede farve- og tegningsvarianter, men vejledningen handler om arten i sin naturlige form.

Udbredelse og levested

Boaedon fuliginosus i snæver forstand lever i Vestafrikas savanneområder, fra Mauretanien og Senegal mod øst gennem Guinea, Sierra Leone, Liberia, Elfenbenskysten, Burkina Faso, Mali, Ghana, Togo, Benin, Niger og Nigeria til Cameroun, Tchad og Den Centralafrikanske Republik.

Ældre kilder angiver en meget større udbredelse over store dele af Afrika syd for Sahara og helt til Kap. Disse bestande regnes i dag for andre arter. Den præcise udbredelse af *B. fuliginosus* er ikke endeligt afgrænset, fordi ikke alle bestande er undersøgt. Dyr fra det sydlige Afrika hører til *B. capensis*.

> **Oprindelig udbredelse:** Mauretanien, Senegal, Gambia, Guinea-Bissau, Guinea, Sierra Leone, Liberia, Elfenbenskysten, Burkina Faso, Mali, Ghana, Togo, Benin, Niger, Nigeria, Cameroun, Tchad og Den Centralafrikanske Republik.

LEVESTED

B. fuliginosus findes i savanne, krat og skovkanter, og den er almindelig i og omkring landsbyer og byer, hvor mus, rotter og firben samles. Slangen er natlig og tilbringer dagen skjult under sten, træstammer, affald og i huller i jorden eller i murværk.

Klimaet i udbredelsesområdet er tropisk med en regntid og en tørtid. Dagtemperaturen ligger store dele af året i 28-35 °C, og nætterne er køligere. Byttet er opportunistisk: firben, frøer, flagermus, små pattedyr og lejlighedsvis små fugle, som slangen kvæler ved at slynge sig om dem. Mange vilde dyr bærer ar efter kampe med store byttedyr eller angreb fra rovdyr.

Pasning

TERRARIET

En voksen *B. fuliginosus* skal have et terrarie på mindst 90 × 45 × 40 cm. Større er altid bedre, og store hunner trives i 100 × 50 × 40 cm. Arten er nysgerrig og aktiv om natten og udnytter gulvarealet, så længde og bredde er vigtigere end højde.

Terrariet skal være helt flugtsikkert. Slangerne er slanke og stærke nok til at presse sig gennem selv små sprækker, fx mellem skydelåger, og unger er særligt gode til det. Låg og døre skal lukke tæt og kunne låses.

Bunden er et lag på mindst 5 cm af ubehandlet træfiber, aspespåner eller kokosfibre. Arten graver gerne, og en dyb bund giver tryghed. Arten æder meget og efterlader tilsvarende meget afføring, så bunden skal efterses dagligt og skiftes helt med jævne mellemrum. Aviser eller køkkenrulle er et billigt alternativ.

Indret med to tætsluttende skjul, ét i den varme og ét i den kølige ende, og et fugtigt skjul med sphagnum, som hjælper ved hudskiftet. Grene, bark og kork giver variation. Dyrene holdes enkeltvis, fordi de er så ivrige efter føde, at de kan æde hinanden.

TEMPERATUR

Terrariet skal have en tydelig temperaturgradient. Om dagen er der 24-28 °C i terrariet, med omkring 24 °C i den kølige ende. Det varmeste sted, hvor slangen kan ligge og varme sig, skal være 30-32 °C. Om natten er 20-24 °C passende, og det er fint, at temperaturen falder lidt.

Varmen kommer bedst fra en varmemåtte eller et varmekabel i den ene ende eller fra et keramisk varmelegeme eller en lampe. Alle varmekilder styres af en termostat med føler ved det varmeste sted. En termostat er ikke valgfri, for uregulerede varmekilder giver temperaturspidser, der kan skade dyret. Mål temperaturen med to termometre, et i hver ende, og tjek, at overfladen, hvor slangen ligger, ikke bliver varmere end 32 °C.

Avlsdyr får en køligere periode om vinteren: varmepunktet slukkes, nattemperaturen er 18-20 °C, og dagtemperaturen er 24-26 °C. Fodringen sættes kraftigt ned eller stoppes helt for hunner i godt huld. Dyr, der ikke avles, behøver ingen vinterhvile.

Læs mere: Varme og temperatur Læs mere: Vinterhvile og årstider

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden skal ligge på 40-60 %. Det opnås i de fleste stuer med en vandskål, og det er sjældent nødvendigt at forstøve. Mål med et hygrometer midt i terrariet, og sørg for god ventilation, så fugten ikke giver skimmel og bakterievækst.

Frisk vand skal være tilgængeligt hele tiden i en tung skål, der ikke vælter. Vandet skiftes dagligt. Hunner lægger gerne æg i vandskålen, hvis der ikke er en læggekasse.

Ved hudskifte hjælper et fugtigt skjul med sphagnum. Hænger der rester af gammel hud på slangen, skal det fugtige skjul stå fremme hele tiden. Huden skal komme af i ét stykke, og øjnene skal være klare bagefter.

Læs mere: Luftfugtighed, forstøvning og ventilation

LYS OG UVB

B. fuliginosus er natlig og har ikke brug for stærkt lys. En fast lysrytme på omkring 12 timer lys og 12 timer mørke året rundt giver en klar døgnrytme. UVB er ikke nødvendigt for sunde dyr, der får hele byttedyr, men et svagt UVB-lys svarende til Ferguson-zone 1-2 kan bruges, så længe slangen har skjul i skyggen og aldrig tvinges til at ligge i lyset. Glas og plastik blokerer UVB, så en vinduesplads giver ingen UVB og kan gøre terrariet for varmt.

Direkte, kraftig belysning stresser arten. Almindeligt rumlys eller en LED-lampe på tænd-sluk-ur er nok.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

Boaedon fuliginosus kvæler sit bytte, har en kraftig fodringsrefleks og æder næsten altid. Den fodres med hele, optøede mus eller små rotter, aldrig med levende byttedyr. Byttet skal være omtrent lige så tykt som slangens bredeste sted og aldrig mere end 1,5 gange så tykt.

- Nyklækkede unger får nyfødte mus og går gradvist over til større museunger, når de vokser. Unger fodres hver 5.-7. dag.
- Voksne hunner fodres hver 10.-14. dag med mus eller små rotter.
- Hanner er mindre og får mindre bytte, fx voksne mus.

Arten bliver let overvægtig, og overvægtige dyr yngler dårligt og får følgesygdomme. Hold en fast rytme, og lad et tykt dyr komme ned i normal vægt i stedet for at tilbyde mere. Slangen skal have en afrundet, men ikke fed kropsform uden synlig rygrad. Bytte, som ikke er taget efter nogle timer, fjernes.

Hanner kan i parringstiden holde pause fra føden. Det er normalt; fortsæt blot med at tilbyde føde en gang om ugen. Byttet gives med en lang pincet, så slangen ikke forveksler hånden med føde.

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Unger og halvvoksne kan være hurtige, bidske og urolige, og de kan springe ud af terrariet som en udløst fjeder, når låget åbnes. Åbn derfor låget forsigtigt over et sikkert sted. De fleste voksne bliver rolige og tåler håndtering godt, men temperamentet er individuelt, og nogle forbliver nervøse.

Slangen har en meget ivrig fodringsrefleks og lange tænder. Vask hænderne før håndtering, så de ikke dufter af mus, og undgå at håndtere umiddelbart efter fodring. Rolig, jævn håndtering styrker tilvænningen.

Arten holdes enkeltvis. Sammenhold med artsfæller giver risiko for, at en slange æder en anden, og hanner og hunner holdes adskilt, også når de bruges i avl, så hunnen ikke parres hele tiden. De mødes kun i en kort parringsperiode.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hunner er væsentligt større end hanner, og hannens hale er længere og tykkere ved roden, hvilket kan ses allerede hos nyklækkede unger. Kønnet kan bestemmes ved at trykke hemipenerne frem hos nyklækkede dyr og med en sonde hos unge og voksne dyr, som hos andre snoge. Begge dele bør udføres af en erfaren person.

Arten bliver kønsmoden hurtigt og ved små størrelser, men hunner bør først avles, når de er fuldt udvoksede og i godt huld. Alderen for kønsmodenhed er ikke dokumenteret.

PARRING

Arten kan avles hele året, men en køligere vinterperiode giver kontrol over æglægningen og hvile for hunnen (se temperatur). Hunnen skal have mindst seks måneder om året uden parring, fordi gentagne kuld belaster kroppen og forkorter avlslivet.

Hannen og hunnen sættes sammen i en kort parringsperiode og skilles igen bagefter. Hold øje med dem under parringen, fordi arten er hurtig til at gribe det, den opfatter som bytte.

ÆGLÆGNING OG KULD

Hunnen lægger æg 6-8 uger efter parringen, og omkring to uger før lægningen skifter hun hud. Et kuld er på 5-16 æg, og i fangenskab kan en hun lægge op til fire kuld om året. Det forkorter avlslivet, fordi hun kun kan danne et begrænset antal æg i sit liv: med tre eller fire kuld om året lægger hun kun frugtbare æg i omkring fire år.

Giv hunnen en læggekasse før lægningen: en plastikbeholder med hul i låget og fugtig tørvemos eller sphagnum. Uden den lægger arten ofte i vandskålen.

INKUBATION

Æggene flyttes forsigtigt til en rugekasse med fugtig vermiculite (lige dele vand og vermiculite efter vægt) og små lufthuller. Vend ikke æggene, for så kan fostret drukne. Æggene klækker efter omkring 60 dage ved 29-30 °C.

OPDRÆT AF UNGER

Ungerne er 20-25 cm lange ved klækningen og holdes enkeltvis i små kasser med skjul, vandskål og let fugtig bund. Første måltid er en nyfødt mus efter det første hudskifte. De vokser hurtigt og når voksenstørrelsen på to til tre år. Åbn kasserne forsigtigt, fordi ungerne er hurtige og kan springe ud og komme til skade ved fald.

Sundhed og typiske fejl

Boaedon fuliginosus er hårdfør, og de fleste problemer skyldes fejl i pasningen:

- Overvægt: for hyppig eller for stor fodring giver dårlig yngleevne og andre følgesygdomme.
- Hængende hud: for lav luftfugtighed. Giv et fugtigt skjul, og tjek, at hele huden, også øjenhætter og halespids, er af.
- Luftvejsinfektion: hvæsende vejrtrækning, slim fra næse og mund og åben mund. Kan skyldes for lav temperatur, for høj fugt eller dårlig ventilation.
- Mundbetændelse: rødme, slim og pus i munden.
- Mider og flåter: se efter små mørke prikker, især ved øjne og læber.
- Æglægningsproblemer: en hun, der ikke lægger, eller som er tydeligt syg, skal til dyrlæge.

Hold terrariet rent, og skift bunden ofte. Gå til dyrlæge med erfaring i krybdyr ved appetitløshed ud over parringstiden, ujævnt hudskifte, hævelser eller vejrtrækningsbesvær.

Læs mere: Typiske sygdomme og tegn på sygdom

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.